

Sunuş

Ulus Baker'e adadığımız bu sayımızla, "Tarım Tarihi" dosyamızı tamamlıyoruz. Bizans'tan tarla sınırı ölçülerine, toprakta çiftlikleşme ve özel mülkiyetten ayan-köylü çatışmasına, sıtmadan, "yılan hikayesi" ormancılığımıza ve baytarnamelere kadar geniş bir açılımla tarım konuları, ikinci tarım tarihi dosyamızda yer buluyor.

Bu sayımızda Erik Jan Zürcher'in "dönüm noktaları" üstünden "kaçırılan fırsatlar" üstüne denemesi, "niçin böyle olduğumuz" konusunda ciddi soruların nasıl sorulabileceğini örnekliyor. Touraj Atabaki'nin Teşkilat-ı Mahsusa'nın "Doğu" faaliyetleri üstüne yazısı ise, Zürcher'in "olgusallık karşıtı" denemesine, "dönüm noktaları"nın ağırlığını ortaya koyarak, nasıl ufuk açıcı olunabileceğini göstermesiyle eklemlenmekte.

Dosya dışı yazılarımızla, kaynak araştırmaları dergisi niteliğimizin bir kez daha sağlamasını yapıyoruz. Karacasu'nun "meydanda olmayan" şehir-engizlerin izi peşindeki araştırmasını İranlı seyahatnameler takip ediyor. 1923-1950 yıllarında yayınlanan Avrupa tarihi kitaplarını, Halkevi dergilerindeki tarih konulu makaleler bibliyografyası izliyor. Laik eğitimin yerleştirilmesinin görsel verilerle incelenmesi projesinin sunumunu ise, 1914'te yayınlanmış *Kadınlar Âlemi* dergisine yansıyan modernlik tartışmalarıyla birlikte okumak mümkün.

Gelecek sayımızda ilk kez yurt dışına açılarak "Hollanda" dosyası düzenliyoruz. Yalnız Hollanda-Türkiye ilişkileri üstüne değil, Hollanda'nın ne idüğü hakkında da araştırmalara yer verilecek olan dosyamıza katkılarımızı bekliyoruz.

2008 yılının, 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanının 100. yılı olmasını, "1908" dosyası ile değerlendirmek fırsatını da kaçırmak istemedik. II. Meşrutiyet'in Cumhuriyet'in öncesi olduğu kadar II. Abdülhamit'in sonrası olduğunu da unutmadan, Zürcher'in örneğiyle birkaç dönüm ve düğüm noktasının birbirine bulaştığı bu dönemle ilgili daha söylenecek çok şey olduğu anlaşılıyor. Örneğin bu sayımızda Demiryürek'in anlattığı, Kıbrıs'ta basılan İngiliz parasına karşı buna yıllar sonra gelen Osmanlı "tepkisi"nin nasıl değerlendirilmesi gerektiği o kadar kolay bir soru değil herhalde.

"Daha sonra devam ederiz"... saygılarımızla...

Kudret Emiroğlu